

Ljndeni

Ateliér v Paríži

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Guillaume Musso
Ateliér v Paríži – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

ATELIÉR V PARÍŽI

Guillaume Musso

ATELIÉR V PARÍŽI

Ljndeni

Ingrid a Nathanovi

Obsah

Chlapček	11
----------------	----

UPROSTRED ZIMY

Utorok 20. decembra

1. Parížsky syndróm	21
2. Teória o 21 gramoch	41
3. Čaro povrazov	61
4. Dvaja neznámi v dome	75

ŠIALENÝ MALIAR

Streda 21. decembra

5. Chytiť osud pod krk.	87
6. Súhrn rozpadov	105
7. Tí, ktorých spaľuje... ..	115
<i>Gaspard.</i>	129
8. Lož a pravda	133
9. Ako poraziť smrť	145

VOLANIE SVETLA
Štvrtok 22. decembra

10. Za svetlom.	155
<i>Pénélope</i>	169
11. Cursum Perficio.	175
12. Black hole	185

Piatok 23. decembra

13. Madrid.	197
14. Nueva York	213
15. Návrat na Bilberry Street	223
<i>Pénélope</i>	233

KRÁL JELŠÍ
Sobota 24. decembra

16. Americká noc	239
17. Král jelší	251
18. Mesto pod inovatou.	257
19. Na okraji pekla	267
20. Oblíbený syn	287
<i>Bianka</i>	299
21. Nultý kilometer	303

Nedela 25. decembra

22. Night Shift.	317
<i>Po piatich rokoch.</i>	329
22. Pénélope	333
Pravda o falošnom.	337
Použité citácie	338

*V hĺbke ziny som konečne pochopil,
že vo mne spočíva nepremožiteľné leto.*

ALBERT CAMUS

Chlapček

Londýn, sobota dopoludnia.

Ešte o tom nevieš, no o necelé tri minúty budeš čeliť jednej z najťažších skúšok vo svojom živote. Skúške, ktorú si nečakala, no ktorá na tebe zanechá rovnako bolestivú stopu ako žeravé železo na jemnej pokožke.

Zatiaľ si pokojne vykračuješ po obchodnej galérii pripomínajúcej antické átrium. Po desiatich daždivých dňoch obloha opäť nadobudla pekný tmavomodrý odtieň. Slnéčné lúče trblie-tajúce sa na presklenej streche ťa rozveselili. Príchod jari si oslávila kúpou krátkych červených šiat s bielymi bodkami, ktoré na teba žmurkali už pätnásť dní. Cítiš sa ľahká, takmer nespútaná. Črtá sa pred tebou príjemný deň: najprv obed s Jul, твоjou najlepšou priateľkou, spoločná manikúra, prirodzene, výstava v Chelsea a večer koncert PJ Harvey v Brixtone.

Pokojná plavba v jemnučkých meandroch твоеho života.

A zrazu ho zbadáš.

Blondavý chlapec oblečený v džínsovej kombinéze a tmavomodrom vlnenom kabátiku. Môže mať tak dva, tri roky. Veľké svetlé usmievavé oči sa lesknú za slnečnými okuliarmi. Jemné

črty vystupujú z buclatej detskej tváričky lemovanej krátkymi kučerami žiarivými ako slama na slnku. Hľadáš na neho už hodnú chvíľu z diaľky, no čím väčšmi sa k nemu približuješ, tým väčšmi ťa jeho tvár fascinuje. Oslnivé, panenské územie, ktoré ani zlo, ani strach ešte nestihli poškvrniť. Na tej tváričke vidíš len škálu možností. Radosť zo života či šťastie v čistej podobe.

Teraz sa aj on díva na teba. Úprimný, sprisahanecký úsmev mu rozžiari tvár. Hrdo ti ukazuje kovové lietadielko, ktoré poháňa nad hlavou buclatými prstíčkmi.

„Vííírrrrmm...“

Opäťuješ mu úsmev a pomaly sa ťa zmocňuje zvláštny pocit. Nevysvetliteľný pocit, ktorý ako jed pomaly trávi celú tvoju bytosť neznámym smútkom.

Drobec roztvorí ruky a cupitá okolo kamennej fontány chrliacej vodu v špirálovitých kaskádach pod kupolou obchodnej galérie. Na okamih si pomyslíš, že beží k tebe a skočí ti do náručia, ale...

„Oci, oci! Pozri, som lietadlo!“

Zodvihneš zrak a tvoj pohľad sa stretne s pohľadom muža, ktorý schytí dieťa v lete. Vtom sa do teba zaborí ľadová čepeľ a srdce sa ti na chvíľu zastaví.

Toho muža poznáš. Pred piatimi rokmi ste prežili lúboštný vzťah, ktorý trval viac než rok. Kvôli nemu si opustila Paríž a našla si nové zamestnanie na Manhattane. Počas šiestich mesiacov ste sa pokúšali o bábätko, čo sa vám nepodarilo. Nato sa muž vrátil k svojej bývalej žene, s ktorou už mal dieťa. Urobila si všetko, čo bolo v твоjich silách, len aby si si ho udržala, no nestačilo to. Bolo to pre teba bolestivé obdobie, a keď už si si myslela, že si obrátila list, dnes ho stretneš a zlomí ti to srdce.

Teraz už lepšie rozumieš svojmu nepokoju. Vravíš si, že toto dieťa mohlo byť vaše. Že toto dieťa *malo* byť vaše.

Muž ťa okamžite spozná a neuhýba pohľadom. Z jeho ľútosťového výrazu vytušíš, že je rovnako prekvapený ako ty, nesvoj a trochu zahanbený. Čakáš, že sa ti prihovorí, no ako prenasle-

dovaný jelen naznačí obranné gesto, chrániac si svoju ratolesť, a chvatne sa zvrtnie na päte.

„Tak poď, Joseph, ideme.“

Otec so synom sa vzdávajú a ty neveríš svojim ušiam. „Joseph“ je meno, ktoré ste si spoločne vybrali pre vaše budúce dieťa. Oči sa ti zastrú hmlou. Cítiš sa zradená a prázdna. Padne na teba ťažká únava a na niekoľko minút ťa prikuje k zemi, stojíš bez pohybu omráčená, s hrčou v hrdle.

S veľkou námahou sa dostaneš k východu z obchodnej galérie. Hučí ti v ušiach, konáš mechanicky, údy máš ako z olova. Pri Saint James Parku sa premôžeš a privolaš si taxík, no celú cestu sa chveješ, zápasíš s myšlienkami, ktoré ti víria v hlave, a spytuješ sa samej seba, čo sa s tebou deje.

Keď sa zavrú dvere tvojho bytu, zamieriš hneď do kúpeľne a pripravíš si kúpeľ. V spálni necháš pozhasínané. Oblečená sa zvalíš do postele. Ležíš nehybne. V hlave sa ti premietajú obrazy pobehujúceho dieťaťa s roztvorenými rukami a vzápätí všetka tá beznádej, ktorú si pocítila pri stretnutí so svojím bývalým milencom, sa premení na strašný pocit prázdnoty. Clivotu, ktorá ti zvierá hrud'. Rozplačeš sa, no vravíš si, že slzy prinášajú úľavu a že kríza prejde. Lenže bolesť sa prehlbuje, zdvíha sa a zalieva ťa ako spodná vlna, ktorá ťa odnáša a zbavuje všetkých zábran, uvoľňuje rokmi nahromadenú nespokojnosť, zatrpknutosť, sklamanú nádej. Otvára rany, o ktorých si sa domnievala, že sa už zacelili.

Bolesť čoskoro vystrieda hydra mrazivej paniky, ktorá sa ti vinie pomedzi údy. Razom vstaneš z postele. Srdce ti divo búši. Niečo podobné si už zažila pred niekoľkými rokmi a neskončilo sa to dobre. Márne sa tej myšlienke vzpieraš, koleso osudu nemôžeš zastaviť. Zachváti ťa nekontrolovateľná triaška, potácaš sa až do kúpeľne. Otvoríš lekárničku. Siahneš po fľaštičkách s liekmi. Lahneš si do vane, z ktorej sa už vylieva voda, hoci si len spolovice vyzlečená. Nevieš posúdiť, či je

voda horúca alebo chladná, a je ti to jedno. Hruď máš ako vo zveráku. V útrobach sa ti rozpína priepasť. Pred očami sa ti črtá olovený horizont, navždy zastretý bôľom.

Neuvedomovala si si, že si dospela až do tohto štádia. Pravda, posledné roky si sa cítila trochu stratená a už dávno vieš, aký je život krehký. No nečakala si, že sa dnes potkneš a tak rýchlo pôjdeš k zemi. Vôbec si netušila, že v tebe koluje tento prúd blata. Táto čiernava, tento jed, tieto muky. Tento pocit večnej samoty, ktorý sa náhle prebudil a ktorý ťa gniavi.

Fľaštičky s liekmi sa vznášajú na hladine ako lode v bezvetrí. Otvoríš ich a hltáš kapsuly plnými hrstami. Ale to nestačí. Musíš doviesť veci do konca. Vezmeš teda žiletku, položenú na okraji vane, a prejdeš si ňou po vnútornej strane predlakti.

Vždy si urputne bojovala, no dnes toho nie si viac schopná, lebo tvoj nepriateľ ťa nepustí a pozná ťa lepšie než ty sama. Ako sa čepeľ žiletky pomaly približuje k tvojim žilám, s iróniou spomínaš na predčasnú radosť, ktorú si dnes ráno pocítila, keď si z okna pozorovala slnko.

Následne príde ten zvláštny okamih pokoja, keď vieš, že kocky sú hodené a už niet cesty späť. Hypnotizovane pozoruješ svoju krv, ktorá sa zrieduje a na vodnej hladine kreslí neopísateľne krásne arabesky. Cítiš, ako zamdlievaš, vravíš si, že aspoň pominie bolesť, a v tej chvíli to nemá cenu.

Diabol ťa odnáša k svojmu ohnivému dychu a myslou ti opäť prebleskne obraz chlapčeka. Vidiš ho na pláži na morskom brehu. Na mieste, ktoré by mohlo byť Grécko či juh Talianska. Si celkom pri ňom. Tak blízko, že z neho cítiš vôňu piesku alebo pšenice, upokojujúcu ako ľahký vánok letných večerov.

Keď k tebe zodvihne zrak, dojato hľadáš na jeho krásnu tvár, ohrnutý noštek a zúbky s medzierkou v neodolateľnom úsmeve. Roztvorí náruč a začne okolo teba pobeťovať.

„Mami, pozri, som lietadlo!“

UPROSTRED ZIMY

Utorok 20. decembra

Parížsky syndróm

Paríž je vždy dobrý nápad.

AUDREY HEPBURNOVÁ

1.

Letisko Charla de Gaulla, príletová hala.

Dokonalá definícia pekla na zemi.

V pásme pasovej kontroly sa zhlukli stovky cestujúcich do hustého radu, ktorý sa kľukato tiahol ako zavalitý veľhad. Gaspard Coutances zdvihol hlavu smerom k plexisklovým priehradkám zoradeným dvadsať metrov pred ním. Za širokým radom okienok kontrolovali mohutný príval cestujúcich iba dvaja nešťastní policajti. Gaspard si rozhorčene vzdychol. Vždy keď vkročil na toto letisko, čudoval sa, ako verejní činitelia môžu prehliadať zničujúci dosah takej hanebnej výkladnej skrine Francúzska.

Prehltol slinu. Čo bolo horšie, vládla ukrutná horúčava. Vzduch bol vlhký, ťažký, presýtený odporným pachom potu. Gaspard sa postavil medzi mladíka s výzorom motorkára a skupinu Ázijčanov. Napätie bolo hmatateľné: cestujúci, ktorých pásmová choroba z desať- či pätnást hodinového letu zredukovala na chodiace mŕtvolky, s hnevom zistili, že ešte zďaleka nie sú na konci svojej krížovej cesty.

Kalvária sa začala hneď po pristátí. Let zo Seattlu síce nemal meškanie – lietadlo pristálo krátko pred deviatou hodinou

ráno –, ale trvalo vyše dvadsať minút, kým pristavili schodíky, aby cestujúci mohli opustiť palubu lietadla. Potom nasledoval nekonečný pochod po ošumelých koridoroch. Protivná hra na detektíva, v ktorej človek pátra po neprehľadných signalizačných tabuliach, ide si nohy dolámať na pokazených eskalátoroch, zápasí s davom v automatizovanom vláčiku, divže mu nerozdrví kosti, aby sa nakoniec dopravil ako dobytok do tejto pochmúrnej haly. Vitajte vo Francúzsku!

Gaspard niesol cestovnú tašku prevesenú cez plece, na čele mu vyrazili kropaje potu. Mal dojem, že od výstupu z lietadla už prešiel tri kilometre. Ustatý sa čudoval, čo tu vlastne robí. Prečo si každý rok, keď sa chystal napísať novú divadelnú hru, vnucoval mesiac izolácie v Paríži? Nervózne sa zasmial. Odpoveď bola jednoduchá a ujala by sa ako slogan: *technika písania v nepriaznivom prostredí*. Každý rok v ten istý dátum mu jeho agentka Karen prenajala dom alebo byt, v ktorom mohol nerušene pracovať. Gaspard natoľko neznášal Paríž – najmä v období vianočných sviatkov –, že mu vôbec nebolo zatažko zotrvať medzi štyrmi stenami dvadsaťštyri hodín denne. Výsledok: divadelná hra sa napísala celkom sama, teda takmer. V každom prípade, na konci januára bol text hotový.

Rad sa krátil beznádejne pomaly. Čakanie sa stávalo utrpením. Rozbláznené decká sa s krikom naháňali pomedzi zábradlia, postarší pár sa vzájomne podopieral, aby sa nezrútil, bábätko dávalo obsah svojej fľašky na matkin krk.

Skurvené vianočné sviatky... lamentoval Gaspard a hlbokými dúškami vdychoval vydýchaný vzduch. Na tvárach svojich spolutrpiteľov čítal nespokojnosť, ktorá mu pripomenula jeden článok, kde sa spomínal „parížsky syndróm“. Niekoľko desiatok japonských a čínskych turistov bolo každoročne hospitalizovaných a neraz aj repatriovaných po ťažkých psychických poruchách, ktoré utrpeli počas svojej prvej návštevy francúzskej metropoly. Sotva títo dovolenkári pristáli vo Francúzsku, ihneď sa u nich prejavili nezvyčajné príznaky – delírium, depresia, halucinácie, paranoja. Časom psychiatri zistili príčinu: ne-

voľnosť turistov pramenila z rozporu medzi ich idealizovanou predstavou Mesta svetiel a skutočnosťou. Nazdávali sa, že objavia čarovný svet Amélie Poulainovej, ktorý tak ospevovali filmy a reklamy, no namiesto toho našli drsné a nepriateľské mesto. Ich vysnívaný Paríž – romantické kaviarne, antikvári na brehoch Seiny, vrch Montmartre či štvrť Saint-Germain-des-Prés – narazil na realitu: špinu, vreckárov, zlú bezpečnostnú situáciu, všadeprítomné znečistenie, nevzhľadné mestské centrá, zastaranú verejnú dopravu.

V snahe prísť na iné myšlienky Gaspard vytiahol z vrecka niekoľko listov papiera zložených na štvoro. Opis a fotografie zlatej kľetky, ktorú mu jeho agentka prenajala v šiestom obvode. Bývalý ateliér maliara Seana Lorenza. Príťažlivé snímky sľubovali otvorený, svetlý, pokojný priestor ako stvorený na písateľský maratón, ktorý ho čakal. Zvyčajne fotografiám nedôveroval, no Karen dom navštívila a uistila ho, že sa mu bude páčiť. *A viac než páčiť*, dodala tajomne.

Čím skôr tam bude, tým lepšie.

Čakal ešte dobrú štvrt hodinu, kým sa jednému z príslušníkov hraničnej polície uráčilo pozrieť na jeho pas. Chlapík, príjemný ako nôž v chrbte, sa neunúval pozdraviť ani poďakovať či odzdraviť, keď mu Gaspard podával svoje doklady.

Gaspard opäť zazmätkoval pred signalizačnými tabuľami. Vybral sa zlým smerom a musel sa vrátiť. Nasledovala kaskáda pohyblivých schodov. Sled automatických dverí, ktoré sa otvárali zakaždým spomalene. Ponáhľal sa po pohyblivých chodníkoch. Vďaka bohu, že bol natoľko duchaprítomný a zaregistroval si batožinu.

Teraz už nebol ďaleko od východu z pekla. Vynaložil heroické úsilie, aby sa vymanil z hustej masy ľudí, ktorá zahatala príletovú halu, razil si cestu pomedzi dav, vrazil do objímajúcej sa dvojice a prekračoval cestujúcich spiacich na zemi. Otáčavé dvere s nápisom „Východ – Taxíky“ na jeho obzore sľubovali koniec utrpenia. Už len niekoľko metrov a táto nočná mora sa navždy rozplynie. Vezme si taxík, upraví si vlasy a v mysli

sa vytratí ku klavírnym tónom Brada Mehldaua a kontrabasovým líniam Larryho Grenadiera. A popoludní sa pustí do písania a...

Dážď schladil jeho nadšenie. Prudký lejak bičoval chodníky. Oblohu zaplňali olovené mraky. Vo vzduchu bolo cítiť smútok a napätie. Široko-ďaleko nevidel ani jeden taxík. Na ulici stáli len vozidlá špeciálnych bezpečnostných zložiek a dezorientovaní cestujúci.

„Čo sa robí?“ spýtal sa Gaspard nosiča batožiny, ktorý stoicky pofajčieval pri popolníku.

„Vy nevíete? Štrajkuje sa, pane.“

2.

V tej chvíli na Gare du Nord vystupovala z vlaku Eurostar – prišiel z Londýna presne o 9.47 – Madeline Greeneová. Mladá žena vstúpila na francúzsku pôdu váhavým krokom, ťažko sa orientovala. Tackala sa na olovených nohách. K únave sa pridružil závrat, prudká nevoľnosť a spätný tok žalúdočnej kyseliny, ktorá jej spaľovala pažerák. Hoci ju lekár vystríhal pred vedľajšími účinkami liečby, ani vo sne jej nenapadlo, že Vianoce prežije v takom mizernom stave.

Kufor, ktorý vliekla za sebou, akoby vážil tonu. Zvuk koliesok brázdiacich betón sa jej v hlave deformoval, zosilňoval, zarezával do lebky a migréna, ktorá ju trýznila, odkedy sa zobudila, sa stávala čoraz neznesiteľnejšou.

Madeline sa náhle zastavila a zazipsovala si koženú bundu s vlnenou podšívku. Bola celá spotená a lomcovala ňou triaška. Dych sa jej zrýchľoval a na okamih mala pocit, že zamdlie, no kým prešla na koniec nástupišta, trochu pookriala, akoby ju ruch panujúci na stanici vzpružil a opäť ju vrátil do života.

Gare du Nord nemalo dobrú povesť, no Madeline toto miesto odjakživa fascinovalo. Tu, kde iní videli zmätok a strach, ona vnímala koncentráciu čistej a nákazlivej energie. Staničný virvar jej pripomínal skôr úľ než dvor zázrakov. Vzájomne sa tu prelínali tisíce životov, ľudských osudov a spriadali tak gigan-

tickú pavučinu. Opojný tok energie, príboj, v ktorom sa musel človek naučiť plávať, aby sa neutopil.

Stanica jej pripadala ako divadelné javisko, na ktorom defilujú tisíce hercov: turisti, obyvatelia predmestí, podnikatelia, veľkomestská čvarga, hliadkujúci policajti, pokútne obchodníci, díleri, zamestnanci okolitých kaviarní a obchodov... Madeline hľadela na tento miniatúrny svet za veľkou sklenenou stenou a pomyslela si na sklenenú guľu so snehom, ktorou ju obdarovala stará mama zakaždým, keď sa vrátila z cesty. Obrovská bzučiaca guľa, v ktorej nepoletovali plastové vločky a ktorá pukala pod ťarchou množstva ľudí.

Madeline vyšla pred stanicu, kde ju privítal nárazový vietor. Počasie tu bolo ešte sychravejšie než v Londýne: hustý lejak, kalné nebo, vlhý vzduch. Ako predpovedal Takumi, niekoľko desiatok taxíkov upchalo prístup k stanici. Autobusy ani autá nezvládli pojať obrovský prívál cestujúcich, a tí tak ostali napospas zlému počasiu. Pred televíznou kamerou sa rozohnili emócie: štrajkujúci a účastníci dopravy zahrli stále sa opakujúcu scénu, ktorú tak obľubovali novinové plátky a spravodajské stanice.

Madeline náhlivo obišla hlúčik. *Prečo som si nevzala dáždnik?* preklínala sa v duchu, keď prechádzala cez cestu smerom k bulváru de Magenta. Kráčala príliš blízko obrubníka a okoloídúce auto, ktoré prefrčalo cez mláku, ju ošpliechalo. Premočená a rozhorčená prešla ulicou Saint-Vincent-de-Paul až ku vchodu do kostola. Tam za volantom zaparkovanej dodávky už sedel Takumi, prišiel na stretnutie včas. Pestrofarebný Renault Estafette zdobil veselý nápis kontrastujúci so sivou nevýraznosťou naokolo: *Zázračná záhrada – Kvetinárstvo – ulica Delambre 3 – 75014 Paríž*. Keď ho Madeline zbadala, zamávala mu a ponáhľala sa do dodávky.

„Hello, Madeline, vitaj v Paríži!“ privítal ju kvetinár, podávajúc jej uterák.

„Ahoj, starec, som rada, že ťa vidím!“

Madeline si utierala mokré vlasy a prezerala si mladého Ázijčana. Takumi mal nakrátko ostrihané vlasy, menčestrové

sako a hodvábný šál. Okrúhlu hlavu mu pokrývala kockovaná flanelová baretka, spod nej mu vykúkali malé odstavajúce uši, čím pripomínal myš. Nad hornou perou mu vyrážali riedke fúzy, ktoré mali bližšie k čerstvému pubertiakovi než k Thomasovi Magnumovi. Odvtedy, čo odišla z Paríža a prenechala mu kvetinárstvo, kde ho pred niekoľkými rokmi zamestnala, vôbec nezostarol.

„To je od teba milé, že si po mňa prišiel, vďaka,“ povedala Madeline, zapínajúc si bezpečnostný pás.

„Nemáš za čo, inak by si sa celý deň mordovala s verejnou dopravou.“

Mladý kvetinár zaradil rýchlость a vydal sa po ulici d'Abbeville.

„Ako vidíš, nič sa v tejto krajine nezmenilo, odkedy si odišla,“ poznamenal a ukázal na skupinu demonštrantov. „Každým dňom sa to zhoršuje...“

Stierače starého renaulta nestačili zmývať dažďovú vodu, čo zaplavovala čelné sklo.

Madeline sa napriek nevoľnosti, ktorá sa jej opäť zmocňovala, usilovala pokračovať v rozhovore:

„Tak čo, ako ide život? Nevezmeš si voľno počas Vianoc?“

„Najskôr o dva týždne. Pôjdeme osláviť Nový rok k Marjolininej rodine. Jej rodičia vlastnia liehovar v regióne Calvados.“

„Ak stále tak ťažko znášaš alkohol, máš sa ozaj na čo tešiť!“

Kvetinár sa zapýril. *Večne precitlivený Takumi*, zabávala sa v duchu Madeline, dívajúc sa z okna na rozpúšťajúcu sa krajinu. Dodávka vošla na bulvár Haussmann, pokračovala päťsto metrov a potom zahla do ulice Tronchet. Navzdory lejaku, napriek nepriaznivej spoločenskej klíme Madeline bola rada, že je tu.

Život na Manhattane sa jej páčil, no necítila tam tú údajnú energiu, ktorú mnohé jej priateľky tak chválili. V skutočnosti ju New York vyčerpal. Jej srdcovkou navždy ostane Paríž, utiekala sa doň zakaždým, keď si potrebovala zaceliť rany. Prežila v ňom štyri roky. Nie práve najkrajšie, ale určite najdôležitejšie: boli to roky odolávania, zocelovania a znovuzrodenia.

Až do roku dvetisícdeväť pracovala v Anglicku pre manchesterskú kriminálnu políciu. Nešťastné vyšetrovanie, ktoré mala na starosti – prípad Alice Dixonovej –, ju zlomil a prinútil odísť od polície. Táto pohroma ju pripravila o všetko: o zamestnanie, úctu kolegov, sebavedomie. V Paríži sa ujala malého kvetinárstva a začala nový život v štvrti Montparnasse, ďaleko od vyšetrovania vražd či nezvestných detí. Pokojný život však opäť nabral celkom iný spád, keď ju náhodné stretnutie priviedlo k nečakanej stope a opätovne sa mohla zapojiť do vyšetrovania, ktoré jej zničilo život. Napokon sa prípad Alice Dixonovej dočkal šťastného konca v New Yorku. Okolnosti tohto úspechu jej poskytli príležitosť vstúpiť do administratívnych služieb federálneho programu na ochranu svedkov WITSEC. Madeline zanechala kvetinárstvo Takumimu a odletela do New Yorku. O rok jej newyorská polícia ponúkla pracovnú zmluvu na pozíciu konzultantky na oddelení uzavretých prípadov. Madeline mala za úlohu vniesť nové svetlo do niektorých starých nevyriešených prípadov. Azda by to pôsobilo vzrušujúco v televíznom seriáli či v detektívke Harlana Cobena, no v skutočnosti to bola príšerne nudná kancelárska práca. Počas štyroch rokov jediný raz nevyšla do terénu. Nepodarilo sa jej znovu otvoriť ani jeden prípad. Oddelenie, ku ktorému ju prideliť, nemalo prostriedky a jednoducho narážalo na byrokráciu, ktorá by zahanbila aj francúzsku administratívu. Každá žiadosť o analýzu DNA znamenala štósy tlačív, ktoré bolo treba vyplniť, i najmenší súhlas na vypočúvanie pôvodného svedka či prístup k určitým procesným spisom si vyžadovali šialené papierovačky a zväčša narážali na kategorické výhrady zo strany FBI, ktorý mal pod palcom najzaujímavejšie kriminálne prípady.

Madeline neľutovala, keď sa nakoniec rozhodla zmeniť zamestnanie a vrátiť do Anglicka. Dokonca si vyčítala, že svoje rozhodnutie tak dlho odďaľovala. Odkedy sa Jonathan Lempeur – muž, ktorého milovala a kvôli ktorému sa presťahovala na Manhattan – vrátil k svojej žene, k Spojeným štátom ju už nič nepútalo.

„S Marjolaine čakáme dieťa, malo by sa narodiť na jar,“ náhle sa zdôveril kvetinár.

To priznanie vytrhlo Madeline z myšlienok.

„Teším sa s tebou,“ povedala, usilujúc sa, aby jej hlas znel veselšie.

Jej reakcia však vyznela falošne. Natoľko, že Takumi zmenil tému.

„Ešte stále si mi nepovedala, čo ťa privádza do Paríža, Madeline.“

„Kadečo,“ odvetila vyhýbavo.

„Ak by si chcela stráviť Štedrý večer u nás doma, si viac než vítaná.“

„To je od teba milé, no radšej nie.“

„Ako chceš.“

Opäť zavládlo ticho. Ťaživé. Madeline sa nesilila do rozhovoru. Vyzerala z okna, pokúšala sa zorientovať, snažiac sa spojiť si jednotlivé miesta so spomienkami na svoj parížsky život. Námestie de la Madeleine jej pripomenulo výstavu v pinakotéke venovanú Dufymu, ulica Royale zasa bistro, v ktorom robievali skvelé telacie ragú, Most Alexandra III. jej pripomenul nehodu, ktorá sa jej stala jedného daždivého dňa, keď riadila motorku...

„Máš nejaké pracovné plány?“ vyzvedal Takumi.

„Pravdaže,“ zaklamala.

„A videla si v poslednom čase Jonathana?“

Staraj sa o seba, došľaka!

„Už si skončil s výsluchom? Ja som tu policajtká, aby bolo jasné.“

„Práveže už nie si policajtká, ak mám správne informácie...“

Vzdychla si. Ten mladý neotesanec jej začínal pekne liezť na nervy.

„Fajn, budem k tebe úprimná,“ povedala. „Neželám si, aby si ma vypočúval. Zaúčala som ťa a predala ti svoj obchod, to ťa však neoprávňuje vypytovať sa na môj život!“

Keď Takumi uháňal s dodávkou okolo Invalidovne, úkosom pozrel na Madeline. Vôbec sa nezmenila, ostala taká, akú ju po-

znal, priama, vo svojej veľkej koženej bunde a s plavými vlasmi zastrihnutými do trochu staromódneho mikáda.

Madeline, stále ešte rozčúlená, stiahla okienko a zapálila si cigaretu.

„Vážne stále fajčíš?“ začudoval sa Ázijčan. „Robíš chybu.“

„Drž hubu,“ odvrkla a vyfúkla mu dym do tváre, aby ho našťvala.

„Tak to nie! V mojom aute fajčiť nebudeš! Nechcem, aby mi dodávka napáchla tabakovým dymom!“

Madeline využila okamih, keď s renaultom zastavil na červení, schytila svoju batožinu a otvorila dvere na aute.

„Počkaj... Madeline, čo to robíš?“

„Som už pristará na to, aby som počúvala kázne. Ďalej idem pešo.“

„Nie, počkaj...“

Zabuchla dvere auta a pustila sa dlhými krokmi sama po chodníku ulice de Grenelle.

Stále lialo.

3.

„Štrajk?“ vyštekol Gaspard. „Aký štrajk?“

Nosič batožiny ľahostajne pokrčil plecami a mávol rukou.

„Ech, ako obyčajne, veď to poznáte...“

Gaspard si zaclonil oči rukou, aby sa ochránil pred prívalmi dažďa. Pravdaže, zabudol si dáždnik.

„Čiže taxíky nepremávajú?“

„Ništ. Môžete skúsiť rýchlovlaky na linke B, no premáva len jeden z troch.“

To ma radšej zakopte.

„A autobusy?“

„To neviem.“ Zamestnanec zvrátil tvár a posledný raz si potiahol z cigarety.

Rozhorčený Gaspard vošiel späť do terminálu. V predajni Relay prelistoval *Le Parisien*. Titulok hovoril za všetko: *Uzavretý Paríž*. Taxikári, železničiari, zamestnanci mestskej hromadnej

dopravy RATP, riadiaci pracovníci letovej prevádzky, letušky a stevardi, kamionisti, dokári, poštári, smetiari: všetci sa spoločne dohodli a pohrozili vláde, že paralyzujú mesto, ak neodvolá kontroverzný zákon. Článok uvádzal, že hrozia ďalšie štrajky a že ak sa uzavru rafinérie, o niekoľko dní v meste nebude ani kvapka benzínu. Aby toho nebolo málo, po dlhodobom znečistení ovzdušia od začiatku mesiaca sa opäť rozvodnila Seine, ktorá zaznamenala historicky najvyššiu hladinu. Všade v okolí Paríža boli záplavy, čo ešte väčšmi komplikovalo premávku.

Gaspard si pretrel viečka. *Ustavične tá istá pesnička zakaždým, keď vkročím do tejto krajiny...* Nočná mora pokračovala, no hnev pomaly ustupoval a vystriedala ho vyčerpanosť.

Čo spraví? Keby mal so sebou mobil, zavola by Karen a požiadal ju o pomoc. Ibaže Gaspard nikdy nechcel pri sebe nosiť mobil. Tak ako nevlastnil počítač, dotykový tablet, e-mailovú adresu a nepoužíval internet.

Trochu naivne sa obzeral po telefónnej kabíne, no v letiskovej hale po nej nebolo ani stopy.

Autobus bol jeho posledná nádej. Vyšiel z budovy a márne hľadal policajta, aby mu poradil; trvalo mu dobrú štvrthodinu, kým pochopil nuansy medzi jednotlivými autobusovými linkami Air France, a zarmútene sledoval odchod dvoch preplnených autobusov, ktoré nemohli pojať viac pasažierov.

Po ďalšej polhodine čakania, počas ktorej lejak zosilnel, sa Gaspardovi napokon podarilo nastúpiť do autobusu. Miesto na sedenie sa mu neušlo – netreba mať veľké oči –, no aspoňže bol v správnom autobuse, smerujúcom na stanicu Gare Montparnasse.

Pasažieri natlačení ako sardinky v konzerve a do nitky premočení rezignovane pili svoj kalich horkosti až do dna. Gaspard si k sebe pritískal cestovnú tašku a spomenul si na Dostojevského definíciu človeka: „tvor, ktorý si na všetko zvykne“. Na to, že mu neznámi cestujúci mliaždia nohy, že ho sáču, kýchajú mu do tváre, že sa potí medzi cudzími ľuďmi vo vydý-

chanom vzduchu a že sa s nimi delí o jednu kovovú tyč plnú mikróbov...

Opäť bol v pokušení, že to vzdá a odíde z Francúzska, no utešoval sa tým, že jeho kalvária nepotrvá dlhšie než mesiac. Ak stihne dopísať hru v stanovenom termíne, ani nie o päť týždňov odtiaľto odíde a zimu a začiatok jari strávi v Grécku, kde vlastní plachetnicu zakotvenú na ostrove Sifnos. Nasledujúcich šesť mesiacov bude plachtiť po Kykladách v symbióze s prostredím, v prívale vnemov a farieb: slnečné lúče dopadajúce na oslepujúcu bielu vápenca, kobaltovomodré nebo, tyrkysová hĺbočina Egejského mora. V Grécku Gaspard splýval s okolitou krajinou, rastlínstvom a vôňami v akomsi panteistickom spojení. Najprv sa opájal morským vzduchom, potom zrástol s miestnymi garriguami, kráčal pozdĺž suchých kamenných múrov, nadchýnal sa vôňou tymianu, šalvie, olivového oleja a grilovanej chobotnice. Šťastie, ktoré trvalo až do polovice júna. Keď turisti začali zamorovať súostrovie, Gaspard zdúchol na americkú pôdu, na svoju chatu v Montane.

Tam vládol celkom iný spôsob života: čakal ho návrat do divokého a drsného lona prírody. Jeho dni sa odvíjali v rytme lovu pstruhov, nekonečných potuliek brezovými lesmi, pozdĺž riek a potokov. Viedol samotársky, no intenzívny život ďaleko od zhubných veľkomiest a ich málokrvných obyvateľov.

Meter po metri sa autobus vliekol po autostráde A3. Cez zahmlené okná Gaspard zavše zahliadol paneláky, ktoré sa čneli na severovýchodnom predmestí: Aulnay-sous-Bois, Drancy, Livry-Gargan, Bobigny, Bondy...

Potreboval sa opäť zahĺbiť do samoty prírody, aby sa očistil, aby zo seba zmyl bahno civilizácie. Lebo Gaspard Coutances už dlho viedol vojnu s nepokojným a chaotickým svetom, ktorý sa rútil do záhuby. So svetom, ktorý praskal vo všetkých švíkoch a ktorému už nerozumel. Ako pravý mizantrop sa cítil väčšmi spriaznený s medveďmi, dravými vtákmi a hadmi než so svojimi takzvanými ľudskými bratmi. A bol hrdý, že sa odlúčil od sveta, ktorý nenávidel. Hrdý, že mohol žiť väčšinu času

mimo spoločnosti a jej pravidiel. A tak už dvadsaťpäť rokov nezapol televízor, nevedel takmer nič o internete a jazdil v dodgei z konca sedemdesiatych rokov.

Jeho pustovnícky život vychádzal z pevnej, nie však radikálnej askézy. Zavše si dovoľil malý prehrešok, keď sa naskytla príležitosť. Občas sa mu prihodilo, že opustil hory alebo svoj úkryt v Egejskom mori a nasadol na lietadlo, aby si vypočul koncert Keitha Jarretta v Juan-les-Pins či pozrel retrospektívu Brueghela v Rotterdame alebo operu *Tosca* vo veronskej Aréne. A tiež tu bol ten neslávny mesiac písania v Paríži. Počas roka mu v hlave dozrievala divadelná hra a potom sedával za písacím stolom šesťnásť hodín denne. Zakaždým mal pocit, že mu chýbajú nápady, inšpirácia, chuť, no zakaždým sa dal do pohybu akýsi tajomný proces. Slová, situácie, dialógy, repliky sa mu sypali z pera a usporadúvali do súvislého celku písaného strohým štýlom bez štipky páťosu.

Jeho hry boli dodnes preložené do bezmála dvadsiatich jazykov a hrali sa na celom svete. Len minulý rok vzniklo asi pätnásť produkcií v Európe a Spojených štátoch. Jednu z jeho posledných hier *Mesto duchov* uviedli v chýrnom berlínskom divadle Schaubühne a nominovali na cenu Tony Awards. Jeho príbehy sa pozdávali predovšetkým intelektuálne orientovanej tlači, ktorá do určitej miery preinterpretovávala a preceňovala jeho výtvory.

Gaspard sa zásadne nezúčastňoval na predstaveniach svojich hier ani neposkytoval rozhovory. Spočiatku sa Karen obávala, aby neunikol pozornosti médií, no túto spisovateľovu zdržanlivosť vedela šikovne využiť vo svoj prospech a vytvorila „záhadu Gasparda Coutancesa“. Čím menej sa zapotil, tým väčšmi ho tlač zahŕňala chválou. Prirovnávali ho ku Kundetrovi, Pinterovi, Schopenhauerovi, Kierkegaardovi. Gaspardovi tieto komplimenty vôbec nelichotili, lebo bol vždy presvedčený, že jeho úspech pramení z nedorozumenia.

Za mestom Bagnolet sa autobus vliekol po obchvate celú večnosť, až napokon odbočil k nábřežiu de Bercy a prišiel na

Gare de Lyon. Tam autobus strávil ďalšiu večnosť, kým vyvrhol polovicu svojich pasažierov a zamieril na západ.

Gaspardove divadelné hry vyrastajú z toho istého podhubia: absurdity a tragickosti života, osamelosti človeka a ľudského osudu. Hry, ktorých sa ešte nedotkli ilúzie, optimizmus, ušľachtilé city ani žiadny *happyend*, vyjadrovali Gaspardovu nevraživosť voči pochabosti doby. No napriek všetkej svojej beznádejnosti a krutosti boli hry vtipné. Samozrejme, nemohli sa porovnávať s *Pouic Pouic*, *Klietkou bláznov* či *Au théâtre ce soir*, no boli to živé, dynamické hry. Ako vravievala Karen, v divákoch vyvolávali dojem možného oslobodenia a v kritikoch dojem inteligencie. Azda tým sa vysvetľovalo veľké nadšenie publika a popredných hercov, ktorí sa bili o rolu v jeho uštipačných dielach.

Autobus práve prešiel na druhý breh Seiny. Smutné a ošumelé vianočné ozdoby na bulvári Arago pripomínali Gaspardovi, ako neznáša toto obdobie a čím sa tento sviatok stal: vulgárnou komerčnou grcaninou. Vzápätí sa autobus zastavil na námestí Denfert-Rochereau priamo pred vchodom do katakomb. Okolo Belfortského leva skupinka demonštrantov mávala zástavami odborových zväzov CGT, FO a FSU. Šofér autobusu stiahol okienko, aby sa prihovril policajtovi, ktorý riadil premávku. Gaspard napínal sluch a z rozhovoru vyrozumel, že Avenue de Maine je uzavretá, podobne ako všetky prístupové cesty k najvyššiemu mrakodrapu Tour Montparnasse.

Dvere autobusu sa s lupnutím otvorili, ako keď sa gumový zvon odpojí od odtokového otvoru.

„Konečná, vystupovať!“ pobavene oznámil šofér a ponechal svojich pasažierov smutnému osudu.

Vonku sa búrka rozbesnela.

4.

V dôsledku štrajku a uzavretia skládok odpadu bol Paríž zasypaný odpadkami. Hory smetí sa vŕšili pred reštauráciami, vchodmi obytných blokov a výkladmi obchodov. Niektorí

roztrpčení turisti, čiastočne znechutení, čiastočne nahnevaní, si dokonca robili ironické selfie pred preplnenými kontajnermi.

V prudkom lejaku Madeline kráčala po ulici de Grenelle, vlečúc za sebou kufor na kolieskach, ktorý sa jej zdal každých sto metrov o kilo ťažší. Statočne sa zaprisahala, že sa nepoddá. Aby si dodala odvahy, v hlave si zostavovala program na najbližšie dni. Prechádzky po ostrove Ile Saint-Louis, muzikálová komédia v divadle du Châtelet, hra v Divadle Eduarda VII., výstava Hergého komiksov v galérii v Grand Palais, *Miesto pri mori* v kine a zopár sólo večerov v nejakej reštaurácii... Chcela, aby všetko prebehlo hladko. Prišla sem, aby si tu oddýchla a opäť našla samu seba. Mestu prisudzovala takúto čarovnú moc.

Pokračovala v ceste, usilujúc sa zahnať myšlienku na lekárske zákrok, ktorý mala v najbližších dňoch podstúpiť. Ako prešla ulicou de Bourgogne, náhle prestalo pršať. Keď došla na ulicu du Cherche-Midi, na oblohe sa objavil neseľný snečný lúč a usmial sa na ňu. Vyhľadala si v smartfóne e-mail z platformy poskytujúcej ubytovanie, cez ktorú si prenajala dom.

„Byt v Paríži“: túto požiadavku pred mesiacom zadala do vyhľadávača, keď si hľadala ubytovanie. Po zopár desiatkach kliknutí a polhodine vyhľadávania narazila na stránku realitnej agentúry špecializujúcej sa na prenájom atypických nehnuteľností. Dom výrazne presahoval jej rozpočet, no natoľko ju zaujal, že si nevedela predstaviť bývať inde. Z obavy, aby jej ho niekto nevyfúkol spreď nosa, ihneď vytasila kreditnú kartu, aby potvrdila svoju rezerváciu.

V potvrdzujúcej správe sa uvádzala presná adresa domu spolu so sériou prístupových kódov. Podľa pokynov sa dom nachádzal v aleji Jeanne-Hébuterne, v slepej ulici končiacej sa pri železnej bráne, naproti reštaurácii Chez Dumonet. Madeline zbadala bránu, z ktorej sa odlupovala farba, a s očami upretými na displej svojho telefónu vytukala štyri číslice, ktorými sa brána odomkynala.

Len čo ju za sebou privrela, ocitla sa v rajskej záhrade, v ktorej sa akoby zastavil čas. Najprv ju upútala zeleň: kozí list, bam-